

30 Ιουνίου 1777

Μαρκήσιος Λαφαγιέτ

Ο Μαρί Ζοζέφ Πολ Ζιλμπέρ ντε Μοτιέ, μαρκήσιος του Λαφαγιέτ γεννήθηκε στις 6 Σεπτεμβρίου 1757, στο Σαβανιάκ της Γαλλίας, πλούσιος και με ξακουστό αρχαίο αριστοκρατικό όνομα. Στα 1774, σε ηλικία 17 χρόνων, παντρεύτηκε την κόρη του δούκα ντ' Αγιέν, με αποτέλεσμα να αποκτήσει τεράστια πολιτική δύναμη στην αυλή του Λουδοβίκου ΙΣΤ', τον οποίο με τίποτα δεν πήγαινε. Στα είκοσι, είχε βαρεθεί την αυλή, ενώ στην άλλη άκρη του Ατλαντικού, οι άποικοι είχαν ξεσηκωθεί εναντίον της μητροπολιτικής Αγγλίας. Ο πόλεμος της ανεξαρτησίας τον συνεπήρε. Στις 30 Ιουνίου 1777, εκπληκτοι οι Αμερικανοί επαναστάτες είδαν τον 20χρονο μαρκήσιο Λαφαγιέτ να φτάνει στη Φιλαδέλφεια και να ζητά να πολεμήσει ως απλός στρατιώτης κατά των Άγγλων. Τον ονόμασαν στρατηγό και τον τοποθέτησαν στο στρατηγείο του Τζορτζ Ουάσινγκτον. Ο νεαρός στρατηγός διακρίθηκε στη μάχη αλλά για τους αποίκους μεγαλύτερη αξία είχε η επιρροή του. Ο Λαφαγιέτ γύρισε στη Γαλλία, στις αρχές του 1779, και βοήθησε να δημιουργηθεί εκστρατευτικό σώμα από 6.000 άνδρες. Τον Απρίλιο του 1780, πολεμούσαν στο πλάι των αποίκων. Νίκησε στη Βιρτζίνια τον λόρδο Κορνουάλις, αρχηγό των αγγλικών δυνάμεων, τον στρίμωξε στο Τζόρτζτάουν, όπου τον παγίδευσε, και τον ανάγκασε να παραδοθεί. Ο Λαφαγιέτ ήταν πια «Ηρώας των Δύο Κόσμων».

Στη Γαλλία, μετείχε στη ζύμωση που οδήγησε στην επανάσταση και στην πτώση της Βαστίλης και οργάνωσε την παρισινή εθνοφρουρά. Φιλελεύθερος δημοκράτης καθώς ήταν, αντιτάχθηκε στο αυτοκρατορικό καθεστώς του Ναπολέοντα καθώς και στον αυταρχισμό του Καρόλου Ι', μετέχοντας ενεργά στην Ιουλιανή επανάσταση του 1830, υπέρ του Λουδοβίκου Φιλίππου της Ορλεάνης. Η εμμονή του υπέρ των φιλελευθέρων κινημάτων στην Ευρώπη τον έφερε σε σύγκρουση με τα ανάκτορα. Πέθανε στις 20 Μαΐου 1834.

1520: Κατά τη διάρκεια της κατάκτησης του Μεξικού από τους κονκισταδόρους του Κορτές, σκοτώνεται ο Μοντεζούμα Β', τελευταίος αυτοκράτορας των Αζτέκων.

1815: Ο Αμερικανός ήρωας των θαλασσών Στέφεν Ντέκατουρ σταματά τις συνεχιζόμενες επιθέσεις των Αλγερινών πειρατών, απειλώντας ότι θα βομβαρδίσει το Αλγέρι.

1908: Μεγάλη έκρηξη ταρακουνά την Ανατολική Σιβηρία. Θεωρήθηκε ότι επρόκειτο για μετεωρίτη, ενώ η δόνηση έγινε αισθητή και στην Κεντρική Ευρώπη.

1934: Τη «νύχτα των μεγάλων μαχαιριών» στη Γερμανία, ο Χίτλερ εκκαθαρίζει τους εσωκομματικούς αντιπάλους του, μεταξύ των οποίων ο Ρεμ και ο Ότο Στράσερ. Την ίδια νύχτα, σφάζεται στο σπίτι του, μαζί με τη γυναίκα του, και ο αρχηγός του κόμματος των καθολικών Κουρτ φον Σλάιχερ (1847 - 1934), πρωθυπουργός το 1932.

1936: Ο αυτοκράτορας της Αιθιοπίας, Χαϊλέ Σελασιέ, εμφανίζεται μπροστά στη συνέλευση της Κοινωνίας των Εθνών και κάνει έκκληση για βοήθεια καταγγέλλοντας την αναγκαστική εξορία του μετά την εισβολή της Ιταλίας στη χώρα του.

1960: Η Δημοκρατία του Κονγκό κερδίζει την ανεξαρτησία της από το Βέλγιο.

1963: Ενθρονίζεται ως πάπας Παύλος Στ', ο Καρδινάλιος Τζιοβάνι Μπατίστα Μοντινι.

1977: Διαλύεται επισήμως μετά από 23 χρόνια, η Συμμαχία Νοτιοανατολικής Ασίας (ΣΕΑΤΟ).

1990: Ανατολική και Δυτική Γερμανία ενώνουν την οικονομία τους, όταν η πρώτη υιοθετεί το γερμανικό μάρκο ως τρέχον νόμισμα.

1997: Στις 5 το απόγευμα, ώρα Ελλάδας, το Χονγκ Κονγκ παύει να βρίσκεται κάτω από τον έλεγχο της Βρετανίας και ενώνεται με τη Λαϊκή Κίνα. Αποτελούσε με διάφορες μορφές βρετανική αποικία από το 1856.

1998: Αρχίζει επίσημα τη λειτουργία της στη Φραγκφούρτη η Κεντρική Ευρωπαϊκή Τράπεζα.

2008: Ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ, Γιώργος Παπανδρέου, επανεκλέγεται πρόεδρος της Σοσιαλιστικής Διεθνούς.

2009: Ολοκληρώνεται η αποχώρηση των Αμερικανών στρατιωτών από τις πόλεις του Ιράκ. Αμερικανικές δυνάμεις παραμένουν στη χώρα, σε στρατόπεδα, και «θα μετέχουν σε επιχειρήσεις, μόνον όταν καλούνται από την ιρακινή κυβέρνηση». Οι ΗΠΑ έμελλε να αποχωρήσουν οριστικά από το Ιράκ στις 15 Δεκεμβρίου 2011.

2015: Λήγει το ευρωπαϊκό πρόγραμμα στήριξης της Ελλάδας, η οποία δεν κατορθώνει να πληρώσει τη δόση του δανείου της από το ΔΝΤ κι ενώ στη χώρα έχει εφαρμοστεί «έλεγχος κεφαλαίων» με δυνατότητα ανάληψης έως 60 ευρώ ανά φυσικό πρόσωπο και ανά λογαριασμό.

Η 30ή Ιουνίου στον πολιτισμό

30 Ιουνίου 1992

Η ηλικία του Σύμπαντος

Στα 1929, ο αστρονόμος Έντουιν Χαμπλ ανακοίνωσε ότι το Σύμπαν δεν έχει σταθερό μέγεθος αλλά συνεχώς αυξάνει τον όγκο του: Διαστέλλεται! Στο συμπέρασμα αυτό οδηγήθηκε από μια καταπληκτική ανακάλυψη. Ο Χαμπλ διαπίστωσε πως οι γαλαξίες απομακρύνονται ο ένας από τον άλλον. Ο ρυθμός αυτής της διαστολής είναι γνωστός ως «σταθερά του Χαμπλ». Στα 1991, εκτοξεύτηκε και μπήκε σε τροχιά γύρω από τη Γη το πανίσχυρο διαστημικό τηλεσκόπιο που ονομάστηκε Χαμπλ προς τιμή του Έντουιν. Ως τότε, οι ειδικοί υπολόγιζαν ότι το Σύμπαν έχει ηλικία δέκα με δώδεκα δισεκατομμύρια χρόνια.

Με το τηλεσκόπιο Χαμπλ, οι αστρονόμοι μπόρεσαν να εντοπίσουν και να φωτογραφήσουν για πρώτη φορά κάποια αδιόρατα αντικείμενα, άγνωστα ως τότε. Η μελέτη των αντικειμένων αυτών οδήγησε σε νέες ανακαλύψεις.

Στις 30 του Ιουνίου του 1992, σε διεθνή διάσκεψη στη Σαρδηνία, ο Αμερικανός επιστήμονας Ντούτσιο Μακέτο συνόψισε τα συμπεράσματα από τις νέες παρατηρήσεις: Το Σύμπαν έχει ηλικία τουλάχιστον δεκαπέντε δισεκατομμύρια χρόνια και όχι περισσότερο από 22 δισεκατομμύρια. Και ο ρυθμός, με τον οποίο διαστέλλεται, έχει τιμή 45 της σταθεράς Χαμπλ. Αυτό σημαίνει πως οι γαλαξίες απομακρύνονται ο ένας από τον άλλον κατά 45 χλμ. ανά μεγαπαρσέκ. Ένα μεγαπαρσέκ ισοδυναμεί με ένα εκατομμύριο παρσέκ. Ένα παρσέκ ισοδυναμεί με 3,26 έτη φωτός. Και ένα έτος φωτός ισοδυναμεί με 9.460 δισεκατομμύρια χλμ. (περίπου 9,5 τρισεκατομμύρια). Με άλλα λόγια, ανά κάθε χρονική μονάδα μέτρησης, το Σύμπαν μεγαλώνει 45 χλμ. σε κάθε 308.396.000.000.000.000 χλμ. ή περίπου 308,4 εξάκις εκατομμύρια!

Η έρευνα συνεχίστηκε. Στις 16 Απριλίου 2000, ανακοινώθηκε στη Βαλτιμόρη των ΗΠΑ ότι με βάση παρατηρήσεις μέσω του διαστημικού τηλεσκοπίου Χαμπλ προσδιορίστηκε πως η ηλικία του Σύμπαντος είναι 14,5 δισεκατομμύρια χρόνια. Με διαστολή 65 χλμ. ανά

δευτερόλεπτο.

Μέσα σε αυτό το χάος, η Γη είναι μια απειροελάχιστη λεπτομέρεια. Ο στερεός φλοιός της πρέπει να σχηματίστηκε πριν από πέντε με δύο δισεκατομμύρια χρόνια. Η πρώτη εμφάνιση της ζωής στον πλανήτη πρέπει να σημειώθηκε πριν από 1,5 δισεκατομμύρια χρόνια, στον ωκεανό. Πριν από 600 εκατομμύρια χρόνια, η ζωή άρχισε να περνά και στη στεριά. Χρειάστηκαν περίπου 400 εκατομμύρια χρόνια ακόμα, ώσπου να παρουσιαστούν τα πρώτα θηλαστικά, κι άλλα 130 εκατομμύρια, ώσπου να εξαφανιστούν τα γιγάντια ερπετά που ονομάζουμε δεινόσαυρους (περίπου 70 εκατομμύρια χρόνια πριν από την εποχή μας). Μέσα σε όλη αυτή την κοσμογονία, ο άνθρωπος είναι σχετικά νέος κάτοικος του πλανήτη: Ανθρωποποιήθηκε μόλις πριν από ένα εκατομμύριο χρόνια.

1859: Υπό το βλέμμα 25.000 ανθρώπων, ο Τσαρλς Μπλόντιν διασχίζει τους καταρράκτες του Νιαγάρα από τις ΗΠΑ ως τον Καναδά ακροβατώντας πάνω σε ένα σχοινί.

1865: Πρεμιέρα (στο Βερολίνο) της οπερέτας του Φραντς φον Σουπέ, «Η Ωραία Γαλάτεια».

1894: Ανοίγει κι επίσημα η Γέφυρα του πύργου του Λονδίνου πάνω από τον ποταμό Τάμεση.

1936: Εκδίδεται για πρώτη φορά το μυθιστόρημα της Μάργκαρετ Μίτσελ «Όσα παίρνει ο

άνεμος».

1971: Τα τρία μέλη του πληρώματος του σοβιετικού αεροσκάφους Σόγιουζ 2 πεθαίνουν, όταν πέφτει η ατμοσφαιρική πίεση μέσα στο διαστημόπλοιο. Είχαν μόλις κάνει ένα ρεκόρ 570 ωρών και 22 λεπτών αντοχής στο διάστημα.

1974: Ο Σοβιετικός χορευτής μπαλέτου, Μιχαήλ Μπαρίσνικοφ, αποστατεί στη Δύση, κατά τη διάρκεια τουρνέ που πραγματοποιούσε στον Καναδά με τα μπαλέτα Μπολσόι.

2002: Νικώντας την Γερμανία 2- 0, στον τελικό του Τόκιο, η Βραζιλία ανακηρύσσεται παγκόσμια πρωταθλήτρια στο ποδόσφαιρο (για πέμπτη φορά στην ιστορία της).

2012: Σε ηλικία 72 χρόνων, πεθαίνει ο μεγάλος ηθοποιός και σκηνοθέτης του θεάτρου και του κινηματογράφου, Θύμιος Καρακατσάνης. Είχε γεννηθεί το 1940.